

9. GAIA. PLEURAREN GAITZAK

Pleura: biriki biak estaltzen dauden mintza bi:

- Errai pleura barrutik
- Pareta pleura kanpotik

Pleura bien artean espazio edo gune bat dago, gune "birtuala" esaten zaio, egoera normalean gune hau ez delako existitzen (bien artean likido lubrikatzailea dago, baina oso-oso gutxi 5 – 15 ml).

Patologi desberdinen ondorioz pleura bi horien artean likidoa metatzen denean → *isuri pleurala*:

- Sintomak sortzeko gutxienez 300ml-takoa izan behar da
- Rx-an ikusteko 500ml-takoa

Pleuren artean hurrengoak metatu daitezke:

- *Neumotorax*: airea metatzen denean
- *Hemotorax*: odola metatzen denean
- *Empiema*: pus edo zornea metatzen denean
- *Kilotorax*: kilo-a (likido linfatikoa) metatzen da, likido zurixka, loditsua. Toraxeko hodian butxadura bat dagoenean gertatzen da.
- *Pleuresia edo pleuritis lehorra*: pleuraren narritadura eta inflamazioa dagoenean, ondorioz min pleurala sortzen da. Zioak: neumonia, prozesu birikoak etab

NEUMOTORAX

Airea pleuraren gunean sartzen denean.

Motak

- **N. Espontaneo:**
  - Primarioa: berez gertatzen da, patologiarik gabe, pertsona osasuntsuetan. Gazteetan, argalak, altuak, behin eta berriro gerta daiteke (behin agertzen badira, gero behin eta berriro agertu daitezke). Bulla bat apurtzean gertatzen da.
  - Sekundarioa: birikietako patologia dagoenean. Ad: Enfisema.
- **N. Traumatikoa.** Traumatismo baten ondorioz
  - N. Irekia: lesio zulatzaile baten ondorioak. Toraxeko horma zulatu → pleura zulatu. Gaixoak arnasa hartzen duen bakoitzean gune pleuralera airea sartzen da zulo horretatik, ondorioz pleuraren barneko presio gehituz doa.
  - N. Itxia: ez dago ingurunearekin komunikazio zuzenik. Ad: saihesten haustura → saihestaren zatiren batek pleura zulatzen du → airea sartzen da gune pleuralera.
- **Tentsio neumotoraxa.** Oso larria izan daiteke. Gune pleuralera airea sartzen da, baina haize hau ezin du irten, ondorioz presioa asko gehitzen da, orduan:
  - Birikia kolapsatu egiten da
  - Mediastinoa aldentzen da
  - Mediastinoa konprimitzen da (bihotza eta odol hodi handiak)
  - Ondorioz bihotz gastua eta itzulera benosoia gutxitu

Fisiopatologia

Neumotoraxa nahiko handia denean, pleuraren gunean normalean dagoen presio negatiboa positibizatzen da, alde horretako birika kolapsatuz.

Sintomak

- Toraxeko min pleurala: min zorrotza arnasa hartzean gehitzen da, baina gorputzaren mugimenduekin ez.
- Disnea.
- Sintomatologiak neumotoraxaren tamanarekin erlazio handia eta zuena du, txikia denean sintomatologia oso leuna izango du.
- Larrietan: takikardia, hipotentsioa, arnas estua, toraxeko alde hori ez da hainbeste mugitzen (birikan mugimendu normalak ez daudelako)
- Tentsio neumotoraxean: larria da, eta gaixoa urduri dago: disnea, hipotentsioa, takikardia, zain jugularren dilatazioa.

Tratamendua

- N. Espontaneo txikietan ez da inoiz tratamendurik jartzen, berez birxurgatzen direlako (jarraipenarako Rx-ak atera behar dira). Tratamendu sintomatikoa jar daiteke, mina kentzeko.
- Oxigenoterapia
- Drenajea: drenaje hodia gunee pleuralean sartzen da.
- Analgesia → arnasketan mina ez izateko.
- Zauria dagoenean: zauria tapatu eta drenajea jarri

HEMOTORAX

Odola metatzen da gune pleuralean. Batzutan gerta daiteke isuri serofibriniso batek odol kantitate txiki bat edukitzea, baina hori ez da hemotoraxtzat hartzen.

Hemoneumotorax: kasu batzuetan hemotorax eta neumotoraxa dago.

Zioak

- Traumatismoak: itxiak edo irekiak. Odol hodi bat apurtzen da odoljariora gune pleuralera sartuz.
- Yatrogenoak: subklabian edo barneko bena jugularrean kateterrak jartzen direnean edo istripuz hodi horiek zulatzen direnean. Kontuz gaixo hauekin!

Tratamendua

Isuri pleuralaren berdina.

Sintomak

Sabeleko ebakuntzen ondoren, batez ere eskumako hipokondrioan egiten direnak. (*Ad: behazun-xixkuaren ebakuntzetan, edota pankreasen patologian*) sorbalda horretako mina agertzen bada → kontuz! → izan daiteke diafragma horren azpian abzesu edo bestelako prosezua bat izatea → diafragma narritatzen da → nerbio frenikoaren bitartez → C4 nerbio adarraren inervazioa dela medio → sorbalda gainean puntu konkretu batean sentitzen da mina → medikuari esan.

ISURI PLEURAL SEROFIBRINOSOAK

Pleura bien arteko tarte horretan egon behar ez duen likidoa metatzen da.

Sailkapena

Likido horren konposizioaren arabera mota bitakoak daude:

- **Trasudatuak:** plasma gune interpleuralera pasatzen da. Noiz?
  - Gutxiegitasun kardiako kongestiboa
  - Gibelego zirrosia
  - Sindrome nefrotikoa
- **Exudatuak:** proteinak gune interpleuralera pasatzen dira. Noiz?
  - Infekziosoak:
    - TBK
    - Neumonia
  - Ez infekziosoak:
    - Malignoa (minbizia)
    - Birrikako enbolismoa
    - Sabelego patologiagatik:
      - Pankreatitisa
      - Abszesu subfrenikoa (diafragma azpian)/ gibelegoa
    - Sabelego ebakuntzak
    - Bestelakoak

Sintomak

- Arnas estua/disnea
- Eztula
- Min pleurala

- Sintomak likidoaren kantitatearen arabera

Diagnostikoa

- Sintomak + azterketa fisikoa
- Rx: angelu kostofrenikoa (biriken beheko erpina) desagertzen da, likidoa beherantz doalako
- Torakozentesia: likidoa atera diagnostikorako: analisia, kultiboa, zitologiak etab
- Tto sintomatikoa